

1. Het gemene plannetje

Het is stil in het lokaal van groep zeven. Meester Brand zit achter zijn tafel en kijkt oplettend naar de gebogen hoofden van de jongens en meisjes voor hem. De kinderen zijn druk bezig met het maken van een toets en afkijken mag natuurlijk niet! Hoewel meester Brand erg aardig is en bekend staat als de leukste onderwijzer van de hele school, kan hij toch ook heel streng zijn.

Als je betrapt wordt tijdens het spieken, dan ben je nog niet jarig! Meester Brand weet altijd de meest vervelende klusjes te bedenken voor iemand die het toch geprobeerd heeft.

Tessa Salomons kauwt nadenkend op haar pen. De taaltoets is een makkie, tenminste dat vindt zij. Ze is een kei in taal, trouwens in alle vakken, omdat ze nou eenmaal goed leren kan. Ze kijkt naar het papier dat voor haar ligt. Nog twee vragen, dan is ze klaar.

Opeens denkt ze aan het boek dat in haar kastje ligt te wachten. Als ze tijd over hebben mogen ze altijd voor zichzelf gaan lezen en ze heeft deze keer zo'n spannend boek! Een boek over de Tweede Wereldoorlog. Toen ze de vorige keer moest stoppen met lezen, waren de Duitsers net op de hooizolder geklommen waar Esther en haar joodse familie zich hadden verstopt. Ze is toch zo benieuwd hoe het zal aflopen. Zullen ze Esthers schuilplaats ontdekken?

Als ze snel opschiet, kan ze het hoofdstuk misschien nog wel uitlezen. Vlug neemt Tessa de volgende vraag door.

Het blijft stil in de klas. Af en toe hoor je een van de kinderen diep zuchten en soms kraakt er een stoel.

Tessa vindt dat er wel een gezellig sfeertje hangt. Een kwartier geleden heeft de meester de lampen aan gedaan, omdat het buiten plotseling erg donker werd. Nu regent het pijpenstelen en de wind blaast met volle kracht tegen de ramen. Echt herfstweer! Precies het weer dat je kunt verwachten in de maand oktober.

Terwijl de dikke regendruppels een tikkend geluid maken tegen de ramen, schrijft Tessa haar laatste antwoord op. Ze staat op en legt haar werk op het bureau van de meester.

Vlug loopt ze weer naar haar plaats en haalt het boek uit haar kastje. Ze slaat het open op de plaats waar een afgescheurd stukje rekenpapier naar buiten steekt. Ze kijkt op haar horloge. Ah, nog een heel kwartier om te lezen. Is dat even boffen!

Snel vliegen haar ogen over de bladzij om de regel te zoeken waar ze de vorige keer was gebleven. Ja, daar! Ze laat haar hoofd in haar handen rusten en leest hoe de Duitsers één voor één de ladder opklimmen.

Ze merkt niets van de twee blauwe ogen die van een afstand boos naar haar kijken. Boos én jaloers!

Marian Ridderbos is nog lang niet klaar, ze heeft amper de helft van de vragen beantwoord. Meestal is zij de allerlaatste die haar werk inlevert, terwijl Tessa tot de eersten behoort.

Bah, ze kan dat kind niet uitstaan! Moet je haar nu eens zien zitten lezen. Het moet wel een spannend verhaal zijn, want haar wangen zijn rood van opwinding.

Het is niet eerlijk, denkt Marian boos! Zij komt nooit aan lezen toe, ook al doet ze nog zo haar best. Ze kan gewoon niet sneller en dat is niet alleen zo bij taal, maar met bijna alles wat ze op school doet. In rekenen is ze helemaal geen ster en met aardrijkskunde haalt ze telkens alle plaatsnamen door elkaar. Thuis kent ze die best. Maar als ze op school komt en meester

de steden op de grote kaart aanwijst, kan ze de plaatsen niet meer uit elkaar houden.

Vaderlandse geschiedenis vindt ze wel leuk omdat de meester zo spannend kan vertellen. Zelfs daarvoor heeft ze nog nooit een tien gehaald, terwijl Tessa bijna niets anders krijgt. Aan biologie moet ze helemaal niet denken, dat is een regelrechte ramp!

Bah! Met een boos vertrokken gezicht kijkt ze naar het meisje dat twee stoelen voor haar zit, in de rij naast die van haarzelf. Ze vindt Tessa maar een stom kind! Kijk eens wat een rare spijkerbroek ze draagt. Dat zal wel zo'n goedkope zijn, denkt ze minachtend. En ze heeft ook nog zo'n idiote trui aan!

'Ben je al klaar, Marian?' klinkt plotseling de stem van de meester.

Marian schrikt op. Ze schudt snel haar hoofd. 'Nee, nog niet.' 'Je hebt nog tien minuten!' waarschuwt hij.

Ze buigt haar hoofd en kijkt naar de vragen die ze nog moet beantwoorden. Tessa mag dan goed kunnen leren, maar ze kan niet alles! Heel even verschijnt er een gemeen lachje op Marians gezicht. Tessa kan lekker geen lid worden van het clubje dat ze hebben opgericht. Daar heeft zij persoonlijk voor gezorgd!

Elke veertien dagen krijgt ze thuis een tijdschrift in de bus dat over barbies gaat. Er staan stripverhalen in en berichten over de nieuwste poppen die op de markt verschijnen. Haar oma had haar daar op geabonneerd, als een cadeautje voor haar verjaardag. In het laatste nummer stond een stuk over de barbieclubs die er in Nederland waren. Een paar meisjes vertelden hoe dat ging, een club oprichten. Ze had het gedeelte met plezier gelezen. Onmiddellijk was het idee bij haar opgekomen om ook een club te beginnen.

De volgende ochtend had ze het direct aan de meisjes van haar klas voorgesteld. De meesten waren meteen laaiend enthousiast geweest. Drie meisjes vonden er niets aan, maar dat waren precies degenen die nooit met barbiepoppen speelden. Dus dat kon haar niet schelen.

Ze had verteld dat ze had gelezen, dat de meisjes die lid waren van zo'n club, om de week zaterdagsochtends bij elkaar kwamen. Dan eens bij de een, dan weer bij de ander thuis. En ze betaalden natuurlijk ook contributie, één euro of vijftig cent per keer. Eén keer per jaar konden ze daar dan iets leuks van doen. Met z'n allen naar een barbie-museum gaan of naar een pretpark of zo. Dat deed haar broer, die lid was van de voetbalclub, ook.

Iedereen vond het een goed idee. Zij had voorgesteld om de volgende morgen een schrift mee naar school te nemen. Daarin zou ze de namen van degenen die lid wilden worden noteren. Als ze dan hun lievelingsbarbiepop meenamen, konden die ook ingeschreven worden.

De volgende ochtend waren de meisjes allemaal al vroeg op school geweest. Iedereen die lid wilde worden had zijn barbiepop meegenomen.

Marian grijnst. Ze had meteen gezien dat Tessa en Sanne geen echte barbiepop hadden, maar wel zo'n goedkope namaakpop. Die van Tessa had ze, ondanks dat, toch best mooi gevonden, maar dat had ze natuurlijk niet gezegd. Ze keek wel uit!

Op datzelfde moment was het plan in haar opgekomen! Ze wist een manier waarop ze Tessa buiten de club kon houden.

Met zelfverzekerde stem had ze gezegd: 'Natuurlijk mogen alleen die kinderen lid worden, die een echte barbiepop hebben. We willen immers een barbieclub oprichten en niet een Steffi-of Cindy- of weet ik wat-voor-club.'

Ze had de kring rondgekeken en toen gezegd: ‘Sorry, Sanne en Tessa, ik vind het wel sneu dat jullie geen lid kunnen worden. Maar zo zijn nu eenmaal de regels. Als jullie nu een echte barbiepop voor je verjaardag vragen, dan kunnen jullie daarna ook lid worden!’

Heel even was er een diepe stilte gevallen in de kring met meisjes. Niemand had er iets tegenin durven te brengen.

Tessa had nog het meest teleurgesteld gekeken van de beide meisjes en Marian wist wel waarom. Tessa speelde thuis altijd met haar pop. Ook al had ze er maar één en geen stuk of zeven, zoals zichzelf.

‘Ik vraag er één voor mijn verjaardag,’ had Sanne, Tessa’s vriendin meteen gezegd. ‘Over een maand ben ik al jarig!’

Tessa had niets geantwoord. Zij was nog lang niet jarig, pas in februari.

‘Hé Tes,’ had Miranda bedacht, ‘dan moet jij er eentje vragen voor sinterklaas, dat duurt toch ook niet meer zo lang.’

Tessa had geknikt, maar ze had niets gezegd.

Zonder dat ze het merkt glimlacht Marian spottend. Zij had wel geweten waarom! Tessa’s moeder was veel te arm om echte barbiepoppen te kunnen kopen. Ze woonden immers niet voor niets in die Turkenflat, waar het altijd naar kattenpis stonk!

Nou, het kon háár in ieder geval niets schelen! Dan werd Tessa maar geen lid van de club, dat was nog het allerbeste! Ze hadden haar heus niet nodig.

Marian herinnert zich dat ze daarna op een biels was gaan zitten. Ze had de namen van de meisjes genoteerd in het schrift dat ze had meegenomen.

Acht leden telde hun clubje en Tessa was er niet bij! Net goed! ‘Marian,’ klinkt nogmaals de stem van meester Brand waar-schuwend.

Hè, wat zit ze toch te suffen, ze moet nog zoveel vragen maken. Ze mag wel oppassen, anders moet ze straks nog nablijven ook!

Meester Brand kijkt met een peinzende blik naar het hoofd met de blonde paardenstaart van Marian. Daarna gaan zijn ogen als vanzelf naar de zwarte krullenkop van Tessa Salomons.

Er komt een sombere blik op zijn gezicht. Hij heeft allang in de gaten dat het tussen die twee meisjes niet zo goed botert. Ze zijn nooit vriendinnen van elkaar geweest, maar de laatste tijd is er toch meer aan de hand.

Dat Marian jaloers is op de mooie cijfers van Tessa, dat begrijpt de meester drommels goed. Toch verklaart dat niet alles. Hij heeft de laatste tijd al verscheidene keren de boze blik in de ogen van Marian gezien. Telkens als ze vanaf haar stoel opzij naar Tessa keek.

Hij weet niet waarom ze dat doet. Hebben ze ruzie gehad? Hij zal die twee toch eens wat meer in de gaten houden, besluit hij. En Tessa? Zij doet de laatste tijd ook wat vreemd. Ze kan goed rekenen. Toch maakt ze de laatste tijd zoveel fouten in haar taken dat ze bijna iedere middag na moet blijven.

Hij pakt haar schrift van de tafel en bladert erin. Dan valt hem ineens iets op...

Als de bel na een paar minuten gaat, staat meester Brand op. 'Jongens, leveren jullie nu allemaal je werk in bij mij? Leg het maar op mijn bureau. Tessa, ik wil graag dat jij nog even nablijft. De rest mag gaan.'

Opgelucht leveren de kinderen hun werk in. Ziezo, dat zit er weer op voor vandaag! Nu gauw naar huis. Luidruchtig stappen ze de gang op en verdwijnen één voor één naar buiten.

Tessa klapt met een zucht haar boek dicht. De Duitsers hebben

de schuilplaats op de hooizolder van boer Bergsma ontdekt. Esther, het joodse meisje, haar vader, moeder en jongere broertje zijn gearresteerd. Samen met boer Bergsma en zijn vrouw zijn ze ruw in de grote legervrachtwagen geduwd. Wat zou er nu met hen gebeuren? Ze bergt haar boek met tegenzin op en wacht tot de meester haar het rekenschrift komt brengen.

Het duurt nog even voor het weer rustig is in de klas.

‘Zo Tessa,’ zegt de meester terwijl hij op de punt van zijn bureau gaat zitten. ‘Wat denk je, waarom zou ik jou laten nablijven vandaag?’

‘Ik heb zeker weer fouten in mijn rekenwerk?’

‘Ja, goed geraden! Kom eens hier naast me staan?’

Tessa loopt naar de tafel en kijkt de meester vragend aan. ‘Ja?’ De meester pakt een rekenschrift van de tafel. Het is van haar. Hij zegt: ‘Ik zie iets vreemds, jij ook?’

Tessa kijkt verbaasd naar de antwoorden die ze keurig onder elkaar heeft opgeschreven. Hier en daar staan er rode strepen doorheen. Het was de taak die ze gisteren had gemaakt. Maar er is niets vreemds te zien. Ze schudt haar hoofd. ‘Ik zie niets!’

‘Nee? Kijk, dit antwoord was fout. Er stond 755 en er had 753 moeten staan. Dat heb je hier later keurig verbeterd.’ Hij wijst met zijn vinger naar een ander antwoord op dezelfde bladzij. ‘Wat staat hier? 324. Wat moest er staan? 322! Je hebt telkens dezelfde fout gemaakt. Overal heb je twee te weinig, zie je dat? Hier is dat zo en... daar... en daar.’

Hij slaat een paar bladzijden van het schrift om. Kijk, hier heb je overal drie teveel! Zie je dat?’ Hij kijkt Tessa doordringend aan. ‘Vreemd hè, ik vind het wel opvallend, jij niet?’

Tessa krijgt een kleur als vuur. ‘Uh... ja. Ik zie het nu ook,’ zegt ze hakkend.

‘Waarom doe je dat, Tessa? Je kunt rekenen als de beste.’ De

meesters blauwe ogen kijken haar onderzoekend aan. ‘Als ik me niet vergis, zijn dit fouten die je expres maakt, of niet?’ Heel even overweegt Tessa of ze zich van de domme zal houden. Maar als ze de vriendelijke ogen van meester Brand ziet, kan ze niet liegen.

‘Ja, ik heb dat met opzet gedaan,’ bekent ze zachtjes.

‘Waarom?’

‘Omdat ik na wil blijven.’

‘Wat?’ roept de meester verbaasd. ‘Vind jij nablijven leuk?’

Het blijft een hele poos stil. Tessa weet niet goed wat ze moet zeggen. Ze had inderdaad de antwoorden expres fout opgeschreven zodat de meester haar zou laten nablijven. Telkens maakte ze dezelfde fout, twee te weinig of drie teveel. Ze leverde haar schrift weer in, zo gauw ze Marian op de fiets voorbij had zien komen. Door het raam aan de zijkant van het schoolgebouw kon ze haar precies zien. Maar dat vertelt ze de meester natuurlijk niet. Dat begrijpt hij toch niet.

‘Heb je ruzie met Marian?’ hoort ze hem plotseling vragen.

Ze kijkt de meester geschrokken aan. Hoe kan hij dat nu weten? Zou hij gehoord hebben van de barbieclub die de meisjes hebben opgericht? Dat zij daarvan geen lid mag worden?

‘Nee hoor,’ antwoordt ze, terwijl ze haar stem zo gewoon mogelijk probeert te laten klinken.

‘Niet?’

‘Nee.’ Ze schudt nadrukkelijk haar hoofd. De zwarte krulletjes bewegen heen en weer. ‘Ik uh... ik wil gewoon graag in mijn eentje naar huis lopen. Als ik moet nablijven is iedereen al weg, als ik buiten op het schoolplein kom.’

‘Zó... juist. Maar dat is geen reden om daarom maar fouten in je rekenwerk te maken. Ik wil in het vervolg weer beter werk van jou, jongedame! Dan moet je maar iets anders bedenken,

als je alleen naar huis wilt lopen. Afsproken?’

Tessa knikt.

‘Vooruit, ga maar gauw naar huis.’ De meester kijkt door het raam naar buiten. ‘Het schoolplein is bijna uitgestorven. Als ik me niet vergist heb, is Marian ook al voorbijgekomen op haar fiets.’

Tessa’s wangen worden verdacht rood. Ze lacht een beetje verlegen terug, maar ze antwoordt niet. Vlug loopt ze naar de gang, vóór de meester nog meer kan zeggen.

‘Tot morgen, Tessa,’ roept de meester haar achterna.